

the economic activity of the borrowing companies , regional social and economic effect of the credited measure (project) .Proposed to improve procedures for the credit assessment of the borrower - an individual to use a statistical model, depending on the loan amount of the payment of the value of the individual borrower's income and on average regional income levels that would eliminate the risk of delayed repayment of loans due to overestimation of the borrower's creditworthiness.

Keywords: LA, solvency, estimation, region, middling regional level.

УДК 336.717.063(045)

Гайдаржійська О.М.Б Захарченко О.О.

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА РОЗВИТОК БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

У статті розглядаються ключові фактори впливу на розвиток банківської системи України. Крім того, визначено основні ризики, що стримують подальший розвиток вітчизняних банків. На основі систематизації релевантних факторів та ризиків розроблено пропозиції щодо подальшого розвитку сучасної банківської системи.

Ключові слова: банківська система, банк, розвиток банківської системи.

В статье рассматриваются ключевые факторы влияния на развитие банковской системы Украины. Кроме того, определены основные риски , сдерживающие дальнейшее развитие отечественных банков . На основе систематизации релевантных факторов и рисков разработаны предложения по дальнейшему развитию современной банковской системы .

Ключевые слова: банковская система, банк, развитие банковской системы.

Постановка проблеми. Банківська система України протягом останніх років не досягла стабілізації, здатної відігравати важливу роль у здійсненні структурних перетворень в економіці в цілому.

Всі чинники, які впливають на розвиток банківської системи України можна визначити та згрупувати за наступними критеріями: походження факторів: внутрішні та зовнішні; макроекономічні та мікроекономічні; вид впливу на банківську систему: фактори прямого та непрямого впливу; ступінь контрольованості з боку НБУ.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблемами розвитку банківської системи України займалися такі вітчизняні науковці як І.В. Панасенко [1], О.А.Брегеда [2], Л.Л. Гриценко [3], А.С.Криклій [4] та інші.

Невирішена раніше частина загальних проблем. Питання систематизації ключових ризиків розвитку та факторів, що формують

напрямки подальшого розвитку та факторів, що формують напрямки подальшого розвитку залишаються недостатньо дослідженими.

Мета статті. Дослідження діяльності банківської системи України та визначення релевантних факторів впливу на розвиток сучасної банківської системи.

Вклад основного матеріалу. Сукупність усіх банківських установ, що функціонують у країні, перебувають у тісному взаємозв'язку між собою, утворюють **банківську систему** – специфічну економічну й організаційно-правову структуру, яка забезпечує функціонування грошового ринку та економіки загалом.

Банківська система є однією з найважливіших та невід'ємних структурних елементів ринкової економіки. Функціонування ринкової економіки країни неможливе без ефективної банківської системи, яка забезпечує функціонування грошового ринку, активно обслуговує і впливає на всі економічні та соціальні процеси, які відбуваються в державі, виступає важливим складником інвестиційного процесу. Стабільна банківська система, що динамічно розвивається, — неодмінна передумова стійкого економічного зростання. У сучасній економіці банківська система має величезне значення завдяки зв'язкам цієї системи з усіма секторами економіки. Найважливіші функції банків полягають у забезпеченні безперерйного грошового обігу капіталу, в наданні можливостей отримання необхідного фінансування підприємствами, державою, приватними особами, а також створенні сприятливих умов для вкладання коштів із метою нагромадження заощаджень у національній економіці.

Розвиток ринкових відносин в економіці України об'єктивно зумовлює підвищення ролі банківського сектору. Тенденції розвитку банківської системи України вказують на те, що протягом останніх років вона перетворилась на одну з найбільш динамічних, стійких і стабільно працюючих сфер національної економіки. Законодавче забезпечення функціонування банківської системи України було здійснене з прийняттям у 1991 р. Закону України "Про банки та банківську діяльність". Але фактично діяльність комерційних банківських установ на території України почалась раніше. У сучасних умовах банківська система відіграє важливу роль у державі і стає інструментом впливу на економічні процеси як у внутрішній, так і зовнішній політиці держави. Від її ефективного функціонування залежать розподіл внутрішнього валового продукту і національного доходу, регулювання грошового обігу, кредитування, фінансування та досягнення інших економічних і соціальних досягнень держави.

Основним фактором розвитку банківської системи, є перш за все, економічне зростання країни. Існує велика кількість факторів, які впливають на даний чинник, проте ключових з цих два:

По-перше, накопичення капіталу – в розрахунках на одного зайнятого або душу населення.

По-друге, зміни технологічного рівня економіки, які виражаються показниками загальної продуктивності.

Дані зміни відображають темпи технічного прогресу та структурних змін в економіці. Всі інші фактори (політика держави, розвиток ринку, які визначають інвестиційний клімат в країні, рівень розвитку інфраструктури та інші) впливають на темпи економічного зростання через ці два процеси.

До зовнішніх макроекономічних факторів, які впливають на рівень розвитку банківської системи слід віднести: зростання валового внутрішнього продукту, розмір інвестицій і основний капітал, доходи населення, в тому числі рівень реальної заробітної плати.

До внутрішніх чинників динамічного розвитку банківської системи слід віднести рівень капіталізації банків, механізми створення та нарощування капіталу банків, в тому числі статутного.

Реальний рівень розвитку банківської системи, як правило, визначають шляхом її порівняння із фінансово-кредитною системою інших країн. Цей критерій загалом придатний і для визначення внутрішнього конкурентного рівня окремої банківської установи. У такому випадку виміральною шкалою оцінки служать позитивні показники діяльності конкурента. Розвиток економіки потребує все більшого розширення банківських можливостей щодо конкретної економіки. Є два останні фактори економічного зростання: інвестиційний, де працюють «довгі» гроші середньострокові кредити, розвиток малого та середнього бізнесу, де гроші не такі великі і не такого тривалого періоду. Ось чому банки повинні оцінити свої можливості і вирішити, за рахунок яких чинників і як будувати роботу, щоб забезпечити обидва напрямки економічного зростання.

Для інвестицій потрібні «довгі» гроші (довгострокові кредити). Знайти ці кошти можна, по-перше, шляхом зростання капіталізації банків. Капітал банків – це дійсно довгостроковий надійний ресурс. Якщо банківський сектор працюватиме ефективно, то капітал зростатиме. Але для зростання капіталу банків, для їх капіталізації необхідно створити належне законодавче та економічне середовище. Наприклад, віднести кошти, які вкладаються у нарощення капіталу, до виробничих витрат і таким чином зберегти та примножити капітал, отримати тверді гроші.

Другий шлях – це розбудова поза банківських інститутів, які повинні мобілізувати довгострокові кошти, котрі можна було б використати для нарощування й оновлення виробничого потенціалу.

Третій шлях – розширити кредитування, скориставшись внутрішніми ресурсами країни, тобто коштами населення. Динаміка вкладів громадян засвідчує, що їх довіра до банківської системи у після кризовий період ще знаходиться на низькому рівні. Так за різними даними, понад 20 млрд. грн. і близько 15 млрд. дол. США ще знаходяться на руках у населення. Доцільно є розробка дієвої програми мобілізації цих коштів.

Для розвитку банківської системи необхідно контролювати рівень структури ресурсів банків, серед яких особливу увагу слід привернути до вкладів населення. Адже зазвичай вплив на формування кредитних ресурсів банків мають строкові кошти, які є основою для розвитку довгострокових кредитів. Динамічне зростання ресурсної бази банків поряд із поліпшенням її строкової структури дає змогу банкам суттєво збільшити обсяги кредитування, особливо довгострокового. Натомість діє широкий спектр стримуючих факторів, ризиків подальшого розвитку банківської системи. Насамперед – це неготовність банківської системи забезпечити економічне зростання необхідними за обсягами, ціною і термінами ресурсами. І чинники цієї проблеми пов'язані з глибинними проблемами економіки.

Ще один ризик – це рівень капіталізації банків. Його рівень не може порівнюватися із стандартами економічно розвинutih країн. Головна причина лежить у площинах низької інвестиційної привабливості наших банків та їх недостатньої прибутковості, а це – недостатня капіталізація і невисока дохідність акцій українських банків. Ще один стимулюючий фактор підвищення капіталізації – це певна обмеженість або навіть вузькість сфер прикладання капіталів. Йдеться про нерозвинутість, недоконалість, ще і повну відсутність механізмів та інструментів лізингу іпотечного та фондового ринків. В наслідок цього банки не можуть належно диверсифікувати свій портфель активів і, зрозуміло, знизити ризикованість свого бізнесу, а також наростити прибуток. З появою нових джерел заробітку банки отримують додаткові можливості підвищення капіталізації, зокрема через рефінансування прибутку.

Сучасний стан розвитку економіки України потребує постійної уваги до банківської системи в цілому і комерційних банків зокрема, проведення політики, спрямованої на створення сприятливих умов для їх стабільного та ефективного функціонування. Ця потреба обумовлюється тим, що банківська система одна з найважливіших і невід'ємних структур ринкової економіки і є одним з основних чинників політики економічного зростання. Адже через неї здійснюється процес акумуляції фінансових

ресурсів суспільства і забезпечується їх найефективніше і раціональне використання.

Банківська система — це законодавчо визначена, чітко структурована сукупність фінансових посередників грошового ринку, які займаються банківською діяльністю.

Необхідність, формування банківської системи, як особливої, структури, визначається двома групами причин:

- пов'язаних з необхідністю здійснення суспільного нагляду і регулювання банківської діяльності, узгодження комерційних інтересів окремих банків з загальносуспільними інтересами — забезпеченням сталості грошей і стабільної роботи всіх банків;

- пов'язаних з функціонуванням грошового ринку, забезпеченням збалансованості попиту і пропозиції на грошовому ринку і в кожному його секторі.

Висновок. Відтак, доки ми не удосконалимо відповідне податкове законодавство, доки не поживавимо фондовий ринок, доки законодавчо не розширимо спектр діяльності банків, годі і думати про підняття рівня їх капіталізації. Нарешті, ще один ризик, на який наражається банківська сфера, криється у її недостатній прозорості та надійності. Ми ще тільки на шляху переходу від доволі формальних кількісних оцінок фінансового стану банків до якісної діагностики, здатної визначити саме перспективи банку, а не лише фінансові звіти та їх характеристики. До того ж і культура корпоративного управління банками ще далека від її класичних принципів. Тим часом, від усунення саме цього комплексного ризику найбільшою мірою залежить, чи зростатиме довіра населення до банківської системи.

Таким чином, Україні потрібна нова якість банківської системи, але досягти її можливо тільки спільно у тісній співпраці НБУ з Верховною Радою України, з Кабінетом Міністрів України, бо значна кількість нагальних до прийняття рішень, знаходиться поза межами компетенції Національного банку України.

Список використаних джерел

1. Панасенко Г, Основні напрями забезпечення стабільності банківської системи України на шляху інтеграції у світовий фінансовий простір/Г.Панасенко//Схід. – 2009. - №1. – С. 51-53.

2. Брегеда О.А, Тенденції розвитку світової та вітчизняної банківських систем/О.А. Брегеда, С.М. Савлук//Ринок фінансових послуг. – 2010. - №4. – С. 27-34.

3. Гриценко Л.Л, Банківська система України: сучасний стан і напрями розвитку/Л.Л. Гриценко, Є.Ю. Онопрієнко//Гроші, фінанси і кредит. – 2010. - №10. – С. 111-116.

4. Криклій А.С, Фінансова система України в умовах глобалізації: тенденції, проблеми, перспективи/А.С. Криклій//Економіка та держава. – 2006. - №2. – С. 14-16.

5. Єпіфанов А.О, Методологічні складові ефективного розвитку банківського сектору економіки України: монографія/Єпіфанов А.О. – Суми: Університетська книга, 2006. – С. 147.

6. Карчева Г.Т, Особливості становлення та розвитку банківської системи України/Карчева Г.Т.//Економіка і прогнозування. – 2005. – №2. – С.93-103.

7. Стельмах В.С, Єпіфанов А.О, Сало І.В. і інші. Макро- і мікроекономічні складові розвитку. – Суми, ВТД «Університетська книга», 2007. – С.504.

REFERENCES

1. Panasenko G, Main directions of ensuring the stability of the banking system of Ukraine towards integration into the world financial space/ Panasenko G //East. - 2009. - №1. - С. 51-53.

2. Bregeda O.A, Tendencies of development of world and domestic banking systems/Bregeda O.A, S.M. Savlyk//the financial services Market. - 2010. - №4. - С. 27-34.

3. Gritsenko, L.L. Rodina, the Banking system of Ukraine: current state and trends of development/L.L. Gritsenko, EJ Onoprienko//Money, Finance and credit. - 2010. - №10. - С. 111-116.

4. Krykliy A.C, the Financial system of Ukraine in conditions of globalization: trends, problems, prospects/Krykliy A.C //s Economy and the state. - 2006. - №2. - С. 14-16.

5. Epifanov AO, Methodological elements of effective development of the banking sector of economy of Ukraine: monograph/Epifanov A.O. - Sumy: University book, 2006. - С. 147.

6. Karcheva G.T, Peculiarities of formation and development of the banking system of Ukraine/Karcheva G.T //Ekonomy i predict. - 2005. - №2. - С.93-103.

7. V.S. Stelmakh, Epifanov AO, Fat IV and others. Macro - and microeconomic development components. - Amount, ETC «University book», 2007. - С.504.

Haydapzhyycka O.M., Zahapchenko O.O.

FACTORS INFLUENCING THE DEVELOPMENT OF THE BANKING SYSTEM OF UKRAINE

The article discusses the key factors influencing the development of the banking system of Ukraine. In addition, the basic risks that deter further development of domestic banks. By systematizing the relevant factors and risks developed proposals for the further development of the modern banking system. In the present conditions of the world economy banking system must be

sustainable, competitive, capable without the threat to the national interest to integrate into the global banking space. Although the banking system of Ukraine is in the process of becoming, it is gradually being integrated into the global banking environment. In this connection of relevance in our country implementation of international banking standards. The global financial crisis could not ignore domestic banks and the real sector, which due to the high openness of the national economy became too dependent processes in global markets. Despite the evidence of such a threat, the banking system of Ukraine was not ready to test the financial crisis.

Keywords: banking system, the bank, the development of the banking system, the financial crisis.

УДК 331.101.6:001.895

Т.О. Войченко

АНАЛІЗ ІСНУЮЧИХ МЕТОДИК УПРАВЛІННЯ ПРОДУКТИВІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

В статті проведений аналіз існуючих методик управління продуктивністю підприємства і сформульовані вимоги і цілі використання нових методик.

Ключові слова: продуктивність, методи управління, ефективність підприємства.

В статті проведено аналіз існуючих методик управління продуктивністю підприємства і сформульовані вимоги і цілі використання нових методик.

Ключевые слова: производительность, методы управления, эффективность предприятия.

Постановка проблеми. Трансформація соціально-економічних стосунків в Україні зруйнувала вітчизняну систему управління продуктивністю підприємства, що склалася, не запропонувавши як альтернативу нові сучасні концептуальні підходи, в той час, як підвищення продуктивності було і залишається основним джерелом прогресу, реального економічного зростання, підвищення добробуту і посилення позиції країни в умовах зростаючої конкуренції.

Аналіз останніх публікацій. Вивчення проблем продуктивності знаходить віддзеркалення в роботах вітчизняних і зарубіжних авторів. Фундаментальні положення економічної науки в цілому, а також теорії продуктивності, зокрема, описані в працях А. Сміта, Д. Рікардо, А. Маршалла, К. Маркса, С.Г. Струмліна, В. В. Леонтьєва та ін.

Невирішена раніше частина загальної проблеми. Проблемі управління продуктивністю в економічній літературі приділяється досить багато уваги. Вивчення даного питання дозволило виявити безліч методик